

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.,
ve věci

žalobkyně: **E. M.**, narozena X,
bytem X,
zastoupena advokátem Mgr. Pavlem Hrtánkem,
sídlem Ořechová 2840/1, 400 11 Ústí nad Labem,

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 11. 2022, č. j. X,

takto:

I. Žaloba **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Pavlu Hrtánkovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně a náhrada hotových výdajů ve výši **4 719 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou prostřednictvím svého právního zástupce v zákonem stanovené lhůtě domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované ze dne Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

14. 11. 2022, č. j. X, kterým byly zamítnuty námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 5. 2022, č. j. X. Uvedeným rozhodnutím ze dne 6. 5. 2022 zamítla žalovaná žalobkyni žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem ze dne 2. 5. 2022 není žalobkyně invalidní vzhledem k tomu, že pokles její pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil 30 %.

Žaloba

2. V podané žalobě žalobkyně namítala, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Žalovaná řádně nepřezkoumala veškeré okolnosti nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, neboť zohlednila pouze subnormní intelekt blíže neurčené úrovně, který zařadila mezi duševní poruchy a poruchy chování se stanovenou mírou poklesu pracovní schopnosti 20 %. Žalobkyně uvedla, že k jejím dalším zdravotním postižením a omezením, jako je diabetes II. typu, obstrukční plicní nemoc II. stupně a porucha sluchu, nebylo přihlédnuto s odůvodněním, že tato postižení nevedou k invalidizaci, neboť se zdravotní stav hodnotí až po ukončení léčby. Žalobkyně nicméně zdůraznila, že nelze předpokládat vyléčení z diabetu ani obstrukční poruchy plic, neboť tyto nemoci jsou nevyléčitelné a lze je medikací pouze udržovat na určité úrovni. Žalobkyně zastávala názor, že nebylo přihlédnuto k § 3 odst. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Žalobkyně uvedla, že pokud by její zdravotní stav byl hodnocen správně podle právních předpisů, v souladu se zdravotní dokumentací a při zohlednění výše uvedeného § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity, dosáhla by míry poklesu pracovní schopnosti minimálně 35 %, což odpovídá invaliditě prvního stupně.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě zrekapitulovala žalobní námitky, ke kterým uvedla, že je nutno vážit, zda určitá postižení v konkrétním případě relevantním způsobem ovlivňují zkoumaný potenciál. Žalovaná s odkazem na § 2 odst. 1 a 3 vyhlášky o posuzování invalidity zdůraznila, že se nejedná o prostý matematický výčet a následný součet. Žalobkyně navíc nijak nezpochybnila stanovenou rozhodující příčinu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Podle názoru žalované posudek vypracovaný v námitkovém řízení zohlednil přidružená onemocnění žalobkyně a recentní medicínské nálezy, neboť míra poklesu pracovní schopnosti byla zvolena na horní hranici rozmezí pro dané postižení.

Ústní jednání soudu

4. Při ústním jednání konaném dne 12. 12. 2023 právní zástupce žalobkyně uvedl, že žalobkyně na podané žalobě trvá a v plném rozsahu odkázal na znění žaloby. Právní zástupce žalobkyně v konečném návrhu uvedl, že žalobkyně má za to, že její zdravotní stav nebyl řádně přezkoumán.
5. Pověřená pracovnice žalované při tomtéž jednání odkázala na písemné vyjádření k žalobě ze dne 21. 2. 2023.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

6. Soud ve věci provedl dle § 52 odst. 1 s. ř. s. dokazování posudkem a protokolem z jednání Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) ze dne 6. 3. 2023.

Posouzení věci soudem

7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování zdravotním posudkem posudkové komise ze dne 6. 3. 2023, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku lékařky MUDr. V. B. pověřené vypracováním posudku pro Českou správu sociálního zabezpečení, Lékařská posudková služba, která při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti dne 31. 10. 2022 posoudila zdravotní stav žalobkyně a dospěla k odlišnému závěru, než je předchozí závěr posudkové lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem MUDr. M. V. ze dne 2. 5. 2022. Lékařka MUDr. B. dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 20 % (rozmezí určené pro toto postižení je 10 % až 20 %). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění. Kdežto posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem v posudku ze dne 2. 5. 2022 dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 30 % (rozmezí určené pro toto postižení je 30 % až 45 %). Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se podle § 3 a § 4 citované vyhlášky nemění.
10. Přestože posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem určila míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně 30 % a posudková lékařka v námitkovém řízení stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 20 %, jejich závěry se nelišily v tom, že žalobkyně nesplnila podmínku ani invalidity prvního stupně dle zákona o důchodovém pojištění, a to minimálně 35 % míru poklesu pracovní schopnosti. Obě lékařky ve správním řízení zároveň shodně podřadily rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně pod položku 8 kapitoly V vyhlášky o posuzování invalidity, lišily se pouze v určení konkrétní podpoložky.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

11. Podle ustanovení § 39 odst. 1 až 5 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
12. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
13. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
14. Za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.
15. Způsob posouzení a procentní míry poklesu pracovní schopnosti, co se rozumí zcela mimořádnými podmínkami, způsob zhodnocení a využití zachované pracovní schopnosti podle § 39 odst. 4 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, pak stanovuje prováděcí předpis, konkrétně vyhláška o posuzování invalidity.
16. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod je existence invalidity pojištěnce, která dosahuje alespoň zákonem stanovené hranice (srov. § 38 a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Bylo proto třeba zjistit, zda žalobkyně splňovala ke dni 14. 11. 2022, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky invalidity alespoň prvního stupně, tj. zda nastal pokles její pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
17. Soud se nespokojil se závěry posudku ze dne 31. 10. 2022, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení v intencích § 52 odst. 1 v návaznosti na § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobkyně, dále také posoudila pokles její pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě žalobkyně.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

18. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 6. 3. 2023. Žalobkyně jednání komise byla přítomna. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc a spisové dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem pak komise dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti žalobkyně ke dni 14. 11. 2022 byl 20 %, což neodpovídá ani invaliditě prvního stupně.
19. Komise konstatovala, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 8a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a to porucha nadání, neosvojeny základní školní dovednosti, susp. dílčí agravace potíží. Žalobkyně žila od narození na Slovensku, kde se nevzdělávala, do školy nechodila a stala se tedy ngramotným občanem. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti dle tohoto zařazení je 20 % (rozmezí určené pro toto postižení je 10 % až 20 %). K dalšímu navýšení pro ostatní postižení zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky o posuzování invalidity neshledala posudková komise objektivní důvod, protože somatická onemocnění žalobkyně byla z funkčního hlediska lehká a významně žalobkyni nelimitovala v jejím dosavadním pracovním uplatnění pomocného úklidového charakteru. Celkový pokles pracovní schopnosti žalobkyně tedy činí 20 %.
20. K dalšímu postižení zdravotního stavu žalobkyně posudková komise uvedla, že z ORL hlediska je žalobkyně ve shodě se závěrem psychologického vyšetření schopna vykonávat jednoduchou manuální práci či dělnické profese s odborným dohledem či ve formě chráněného prostředí. Ani jedno somatické onemocnění žalobkyně nemělo podstatný vliv na možnost jejího pracovního uplatnění na trhu práce ve smyslu úklidových prací, které dosud vykonávala.
21. Ve svém vyjádření ze dne 3. 4. 2023 žalovaná uvedla, že posudek posudkové komise ze dne 6. 3. 2023 přesvědčivě zdůvodnil, proč u žalobkyně nebyl k rozhodnému datu přítomen žádný funkční deficit v intenzitě indikující invalidizaci.
22. Po zhodnocení výše předestřených důkazů, které byly provedeny při soudním jednání, soud konstatuje, že posudková komise jednala v řádném složení, že její posudek, jenž soud hodnotí jako stěžejní důkaz v tomto přezkumném soudním řízení, byl vypracován po náležitém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů. Žalobkyně byla přítomna při jednání komise.
23. Lékaři posudkové komise přitom dospěli ke stejné kvalifikaci postižení žalobkyně a stejné míře poklesu pracovní schopnosti žalobkyně jako posudková lékařka v námitkovém řízení. Výsledným posouzením tedy bylo zjištěno, že žalobkyně dosahuje 20 % míry poklesu pracovní schopnosti, takže z této skutečnosti je patrné, že žalobkyně nesplnila podmínku invalidity ani prvního stupně dle zákona o důchodovém pojištění, a to minimálně 35% míru poklesu pracovní schopnosti.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

24. Dále soud uvádí, že se ztotožnil s posudkovým závěrem komise a za daného stavu věci soud neshledal potřebu, aby byl doplňován výše citovaný posudek posudkové komise či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobkyně. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevznesly ani žalovaná ani samotná žalobkyně poté, co byly seznámeny s posudkovým závěrem. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět nějaké další dokazování, koresponduje ustálené judikatuře správních soudů včetně Nejvyššího správního soudu (viz např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003 č. j. 2 Ads 9/2003-50, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 150/2004, nebo ze dne 28. 8. 2003 č. j. 5 Ads 22/2003-48 či ze dne 12. 3. 2009 č. j. 3 Ads 143/2008-92).
25. K námitce žalobkyně, že její další zdravotní postižení nebyla ve správním řízení zohledněna, soud uvádí, že z posudku ze dne 6. 3. 2023 je zřejmé, že posudková komise další onemocnění žalobkyně (tj. porucha sluchu, diabetes, chronická obstrukční ventilační porucha II. stupně) vzala v úvahu. Tato onemocnění nicméně podle názoru posudkové komise neměla vliv na míru pracovní schopnosti žalobkyně, a proto komise nepřistoupila k navýšení stanovené míry poklesu pracovní schopnosti žalobkyně dle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek posudkové komise podle názoru soudu představuje dostatečnou odpověď na námitky vznesené žalobkyní.
26. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
27. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.
28. Právnímu zástupci žalobkyně Mgr. Pavlu Hrtánkovi, advokátovi, ustanovenému usnesením zdejšího soudu ze dne 13. 12. 2022, č. j. 15 Na 220/2022-11, přiznal soud výrokem III. tohoto rozsudku podle § 35 odst. 10 s. ř. s. odměnu za zastupování žalobkyně a náhradu hotových výdajů v celkové výši 4 719 Kč. O nároku ustanoveného právního zástupce soud rozhodl na základě obsahu soudního spisu. Výše uvedená částka se skládá z částky 3 000 Kč za tři úkony právní služby po 1 000 Kč podle § 7 a § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. b) AT, podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) AT, účast na jednání soudu dne 12. 12. 2023 - § 11 odst. 1 písm. g) AT]; z částky 900 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [tři režijní paušály po 300 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 13 odst. 1 a 4 AT] a z částky 819 Kč představující 21% DPH za poskytnuté právní služby, kterou je právní zástupce žalobkyně povinen podle zvláštního právního předpisu odvést z odměny za zastupování a náhrad, jež byly vyjmenovány. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
29. Pro úplnost soud směrem k žalobkyni poznamenává, že důvodem pro přiznání nároku na invalidní důchod nemůže být jen subjektivní pocit žadatele o důchod o jeho neschopnosti k výkonu většiny zaměstnání pro špatný zdravotní stav. Přiznání dávky musí být podloženo objektivně zjištěným zdravotním stavem, posuzovaným příslušnou posudkovou komisí

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Ministerstva práce a sociálních věcí. Dále by měla žalobkyně vzít v potaz fakt, že v souzené věci je možné vycházet, a to s poukazem na § 75 odst. 1 s. ř. s., toliko ze zdravotního stavu, jaký měla v době rozhodování žalované, tj. ke dni 14. 11. 2022. Případné zhoršení stávajících zdravotních obtíží, popř. vznik nových zdravotních obtíží po tomto datu nemůže být v tomto řízení v zásadě nikterak zohledněno. Ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., které je pro správní soudy závazné, totiž výslovně stanovuje, že při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu vychází správní soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Žalobkyně tak má možnost případně poukazovat na své zhoršující se zdravotní obtíže, popř. nově vzniklé zdravotní obtíže, které nastaly po datu vydání rozhodnutí žalované v případném novém řízení o přiznání invalidního důchodu, které může žalobkyně iniciovat.

Poučení:

Proti výrokům I. a II. tohoto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Proti výroku III. tohoto rozhodnutí **není** opravný prostředek přípustný.

Ústí nad Labem 12. prosince 2023

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.